

ΕΚΘΕΣΗ ΓΡΑΜΜΗΣ 1109 ΕΛΛΑΔΑ 2024

ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΓΡΑΜΜΗ 1109

Τα τελευταία 12 χρόνια, η Α21 Ελλάδας λειτουργεί τη Γραμμή Βοήθειας 1109, μια πανελλαδική γραμμή καταπολέμησης της εμπορίας ανθρώπων. Η Γραμμή 1109 είναι προσβάσιμη μέσω τηλεφώνου, email, μέσων κοινωνικής δικτύωσης και ηλεκτρονικής φόρμας στον ειδικά διαμορφωμένο ιστότοπο (1109.gr). Είναι η μοναδική γραμμή στην Ελλάδα αφιερωμένη αποκλειστικά στην εμπορία ανθρώπων. Ειδικά εκπαιδευμένοι χειριστές κλήσεων, διαχειρίζονται τις κλήσεις στα ελληνικά και τα αγγλικά, με την υποστήριξη υπηρεσίας διερμηνείας που παρέχει πρόσβαση σε περισσότερες από 230 γλώσσες. Επιπλέον, η Γραμμή παρέχει γενικές πληροφορίες σχετικά με την εμπορία ανθρώπων στην Ελλάδα και ανταποκρίνεται σε αιτήματα για εκπαιδεύσεις. Η Γραμμή 1109 συνεργάζεται στενά με αρμόδιες αρχές και φορείς, διασφαλίζοντας ταχεία και αποτελεσματική ανταπόκριση σε κάθε υπόθεση.

ΕΜΠΟΡΙΑ ΑΝΘΡΩΠΩΝ- ΤΑΣΕΙΣ ΤΟ 2024

Το 2024, η Γραμμή 1109 κατέγραψε αύξηση περιστατικών εργασιακής εκμετάλλευσης με θύματα από το Νεπάλ, τις Φιλιππίνες και την Ινδία, τα οποία στρατολογήθηκαν μέσω ψευδών υποσχέσεων εργασίας και κατέληξαν σε δουλεία χρέους στην Ελλάδα. Πολλοί μεταφέρθηκαν μέσω Βουλγαρίας, Σερβίας, Αλβανίας και Ρουμανίας παράνομα στην Ελλάδα. Το Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου συγκάλυψε στρογγυλή τράπεζα με τη συμμετοχή της Α21 για την αξιολόγηση και αντιμετώπιση του φαινομένου.

Το 2024, οι αστυνομικές αρχές πραγματοποίησαν τέσσερις επιτυχημένες επιχειρήσεις, διασώζοντας 24 θύματα από το Νεπάλ, την Ινδία και τις Φιλιππίνες. Οι εν λόγω υποθέσεις, εντοπίστηκαν και ταυτοποιήθηκαν μέσω αναφορών θυμάτων στη Γραμμή 1109, συνεργασιών με τον Διεθνή Οργανισμό Μετανάστευσης (ΔΟΜ) και το Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας, καθώς και μέσω απευθείας παραπομπών στη Γραμμή 1109. Πολλά θύματα δραπετεύσαν και ζήτησαν βοήθεια από επίσημους φορείς.

ΣΥΝΟΨΗ

- Η Γραμμή 1109 δέχτηκε 3.232 επαφές, αυξημένες κατά 35% σε σχέση με το 2023.
- 66.6% των επαφών αφορούσαν την Εμπορία Ανθρώπων.
- Η Γραμμή εντόπισε και /ή υποστήριξε 107 θύματα Εμπορίας, εκ των οποίων 76 εντάχθηκαν στο Aftercare Πρόγραμμα της Α21.
- Από τις επαφές για εμπορία ανθρώπων το 14.6% αφορούσε εργασιακή εκμετάλλευση και το 45.6% σεξουαλική εκμετάλλευση.
- Από τις επιβεβαιωμένες υποθέσεις εμπορίας, το 51.4% αφορούσε εργασιακή εκμετάλλευση με το 74.5% των θυμάτων να είναι ΑΝΔΡΕΣ
- Η πλειονότητα των θυμάτων που αναφέρθηκαν στη Γραμμή, ήταν ΓΥΝΑΙΚΕΣ(57%), αν και καταγράφηκε σημαντική αύξηση 277.2% στα ποσοστά ΑΝΔΡΩΝ θυμάτων.
- Η πλειονότητα των θυμάτων προέρχονταν από το ΝΕΠΑΛ ή τη ΣΙΕΡΑ ΛΕΟΝΕ.
- 40.3% των επαφών προήλθε από το ΕΥΡΥ ΚΟΙΝΟ.
- 115 αναφορές διαβιβάστηκαν στις Ελληνικές Αστυνομικές Αρχές.
- Οι κύριες χώρες όπου έλαβε χώρα η εκμετάλλευση ήταν η ΕΛΛΑΔΑ και η ΤΟΥΡΚΙΑ.

Όι "Επαφές" με τη Γραμμή Βοήθειας 1109, περιλαμβάνουν όλα τα εισερχόμενα αιτήματα προς τη Γραμμή, δια οποιουδήποτε μέσου, όπως τηλεφωνικές κλήσεις, email, SMS και διαδικτυακές φόρμες. Οι αιτήσεις αυτές περιλαμβάνουν αναφορές πιθανής εμπορίας ανθρώπων, διάφορα εγκλήματα που σχετίζονται ή δεν σχετίζονται με την εμπορία, γενικές ερωτήσεις για το φαινόμενο της εμπορίας ανθρώπων, καθώς και αιτήματα για παροχή διαφόρων μορφών υποστήριξης, όπως σχεδιασμός ασφαλείας ή έλεγχος προσφορών εργασίας.

Οι "Αναφορές" περιλαμβάνουν αποκλειστικά τις επαφές με τη Γραμμή 1109 που σχετίζονται με πιθανή κατάσταση εμπορίας ανθρώπων.

Τα παρακάτω στατιστικά στοιχεία βασίζονται σε ουσιαστικές επαφές με τη Γραμμή Βοήθειας 1109, που πραγματοποιήθηκαν από Ιανουάριο έως Δεκέμβριο 2024, αποκλειστικά για περιστατικά εμπορίας ανθρώπων. Η έκθεση δεν καλύπτει το σύνολο των κλήσεων στη Γραμμή, οι οποίες μπορεί να αφορούν και άλλα ζητήματα, όπως εργασιακή εκμετάλλευση ή περιπτώσεις υψηλού κινδύνου.

Τα αποδιαρθρωμένα δεδομένα βασίζονται σε υποθέσεις για τις οποίες υπήρχαν διαθέσιμες πληροφορίες σχετικά με φύλο, ηλικία, τύπο εμπορίας, μεθόδους ελέγχου και στρατολόγησης. Στις περισσότερες περιπτώσεις δεν κατέστη δυνατή η συλλογή πλήρων στοιχείων, επομένως τα στοιχεία αφορούν μόνο τις υποθέσεις με επαρκή δεδομένα.

Σε μία υπόθεση, ένας επιζών προσέγγισε απευθείας τον Διεθνή Οργανισμό Μετανάστευσης (ΔΟΜ), ενώ σε άλλη, το Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας ειδοποίησε τη Γραμμή 1109 για δύο θύματα που χρειάζονταν άμεση υποστήριξη. Επιπλέον, το Τμήμα Καταπολέμησης Εμπορίας Ανθρώπων της Ελληνικής Αστυνομίας διέσωσε 21 θύματα, κατόπιν καταγγελίας δύο ατόμων στις τοπικές αρχές.

Σε απάντηση αυτής της αναδυόμενης τάσης, η Α21 Ελλάδα ενίσχυσε τις δράσεις πρόληψης και ευαισθητοποίησης, με έμφαση προς τις ευάλωτες ομάδες οι οποίες διατρέχουν κίνδυνο εργασιακής εκμετάλλευσης στην Ελλάδα.

“I had no future, but through your referral and the help of the 1109 Hotline, my child and I were able to live in a safe environment, giving us the peace of mind to face tomorrow.”

—Διασωθείσα μετά από κλήση στη Γραμμή Βοήθειας 1109

ΑΝΑΛΥΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ¹

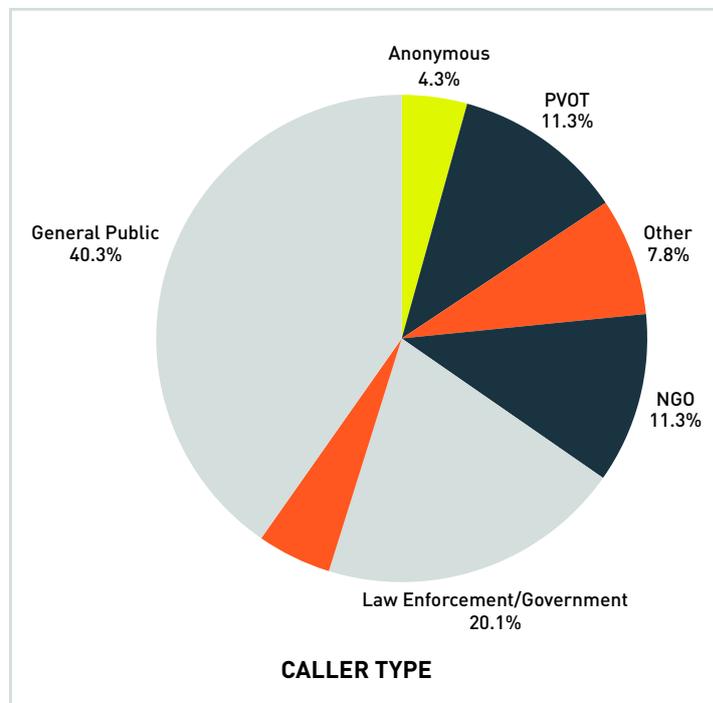
Το 2024, η Γραμμή Βοήθειας 1109 δέχτηκε συνολικά 3.232 επαφές μέσω τηλεφώνου, ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, μέσων κοινωνικής δικτύωσης και της ηλεκτρονικής φόρμας στην ιστοσελίδα της (1109.gr). Από αυτές, 133 επαφές πραγματοποιήθηκαν μέσω SMS, της ιστοσελίδας και του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Πρόκειται για αύξηση 35% σε σύγκριση με το 2023, κυρίως λόγω των συχνών κλήσεων από το Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας, το οποίο επίσης προώθησε τη Γραμμή Βοήθειας 1109 μέσω της επίσημης ιστοσελίδας του.

Οι επαφές που σχετίζονται με την εμπορία ανθρώπων αντιπροσώπευαν το 66,6% του συνολικού όγκου κλήσεων, μειωμένες, λόγω λιγότερων αναφορών από προσφυγικές δομές. Ωστόσο, αυξήθηκαν κατά 64% οι περιπτώσεις εργασιακής εκμετάλλευσης σε σχέση με το 2023, κυρίως στους τομείς της γεωργίας, οικιακής εργασίας και βιομηχανίας. Η αύξηση αυτή οφείλεται σε ενισχυμένες δράσεις ευαισθητοποίησης, στην εξειδικευμένη εκπαίδευση των επιθεωρητών εργασίας για την πιο ακριβή αναγνώριση των καταστάσεων εργασιακής εκμετάλλευσης, καθώς και στη στενότερη συνεργασία με τις υπηρεσίες επιθεώρησης εργασίας και τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών.

Παρά την αναδιάρθρωση των τμημάτων καταπολέμησης εμπορίας ανθρώπων της αστυνομίας στην Ελλάδα, η Γραμμή Βοήθειας συνέταξε και υπέβαλε 115 αναφορές στις αρμόδιες αρχές και συμμετείχε σε πολλαπλές επιχειρήσεις σε συνεργασία μαζί τους σε Αθήνα, Θεσσαλονίκη και περιφερειακά αστυνομικά τμήματα. Τα νέα τμήματα εξοικειώθηκαν με το έργο της Α21 και της Γραμμής, διασφαλίζοντας τη συνέχιση της συνεργασίας.

ΠΡΟΦΙΛ ΚΑΛΟΥΝΤΩΝ

Το 2024, το 40,3% των επαφών με τη Γραμμή 1109 προήλθε από μέλη της κοινότητας. Αξιοσημείωτη είναι η αύξηση των επαφών από την αστυνομία και άλλους κρατικούς φορείς, που ανήλθαν σε 20,1%, γεγονός που αντανακλά τη θετική τάση ενίσχυσης της ενημέρωσης και αξιοποίησης της Γραμμής από τις δημόσιες αρχές.

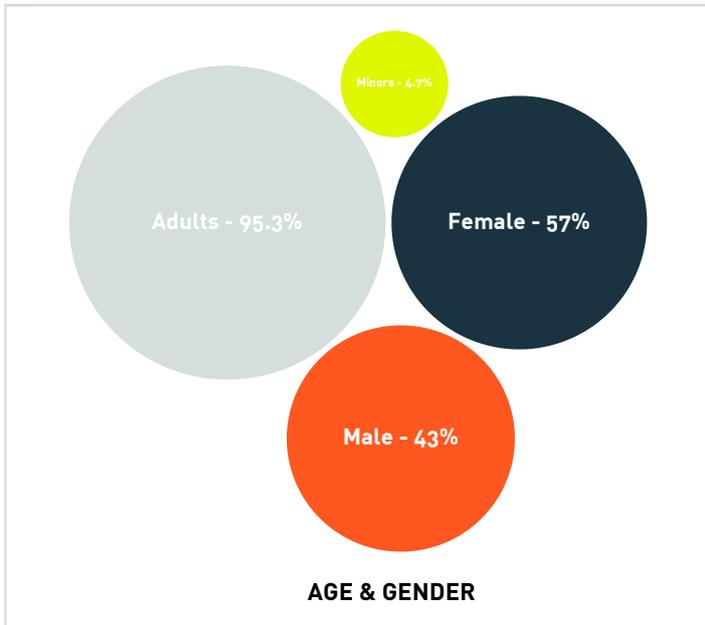

ΠΡΟΦΙΛ ΘΥΜΑΤΩΝ

Οι χειριστές κλήσεων της Γραμμής 1109, είναι ειδικά εκπαιδευμένοι για την αναγνώριση και διαχείριση περιστατικών εμπορίας ανθρώπων στην Ελλάδα εφαρμόζοντας πρωτόκολλα ανάλογα με τις ανάγκες του καλούντος και διενεργώντας αξιολόγηση μέσω σχετικής συνέντευξης. Το 2024, πραγματοποιήθηκαν 130 τέτοιες συνεντεύξεις. Τα παρακάτω δεδομένα βασίζονται σε επιβεβαιωμένα θύματα, τα οποία είτε αναγνωρίστηκαν άμεσα από τη Γραμμή είτε παραπέμφθηκαν από συνεργαζόμενους φορείς.

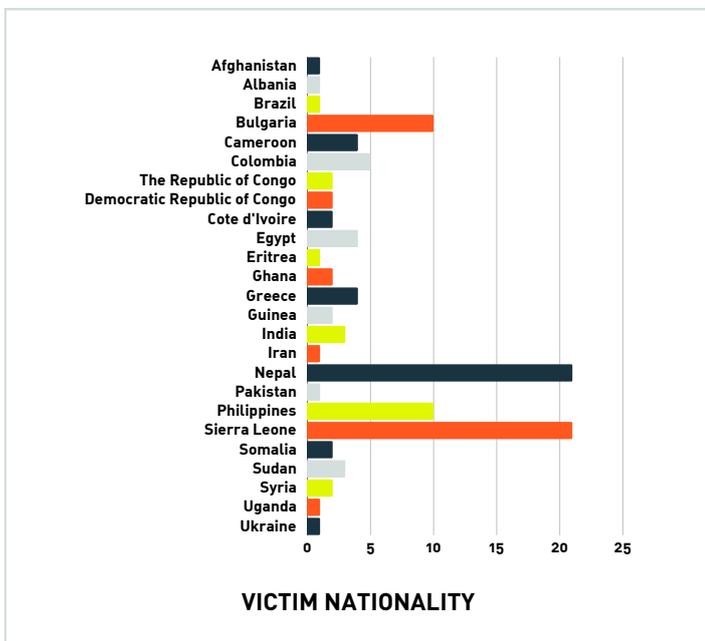
ΗΛΙΚΙΑ ΚΑΙ ΦΥΛΟ

Το 2024, το 57% των αναγνωρισμένων θυμάτων ήταν γυναίκες, ενώ το ποσοστό των ανδρών αυξήθηκε σημαντικά στο 43%, από 11,4% τα προηγούμενα χρόνια. Η αύξηση αυτή αντανακλά την έντονη άνοδο των αναφορών για εργασιακή εκμετάλλευση, που αφορά κυρίως άνδρες. Αναφορικά με την ηλικία, το 95,3% ήταν ενήλικα θύματα και ανήλικα θύματα το 4,7%.

ΕΘΝΙΚΟΤΗΤΑ ΘΥΜΑΤΩΝ

Οι τέσσερις συχνότερα αναφερόμενες εθνικότητες ήταν οι Νεπαλέζοι και οι υπήκοοι της Σιέρα Λεόνε (21% έκαστοι), ενώ ακολουθούσαν τα θύματα βουλγαρικής και φιλιππινέζικης καταγωγής με 10% το καθένα. Το 2024, η Γραμμή Βοήθειας δέχτηκε αναφορές από θύματα 25 εθνικοτήτων, γεγονός που αντανάκλα την πολυμορφία των ατόμων που πλήττονται από την εμπορία ανθρώπων στην Ελλάδα.

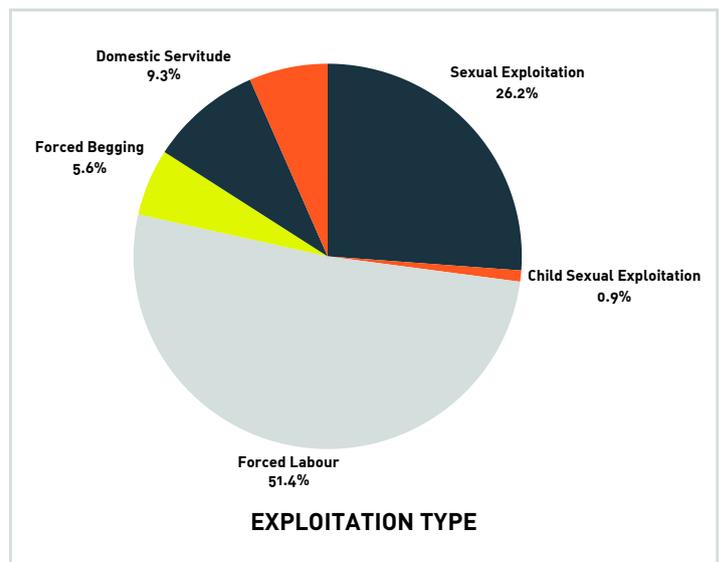

ΤΥΠΟΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ

Το 2024, η Γραμμή 1109 κατέγραψε αύξηση στην καταναγκαστική εργασία, που αφορούσε το 51,4% των επιβεβαιωμένων περιπτώσεων εμπορίας. Ακολουθούσαν η σεξουαλική εκμετάλλευση (26,2%) και η οικιακή καταναγκαστική εργασία (9,4%).

Οι αναφορές για καταναγκαστική εργασία αυξήθηκαν σημαντικά σε σχέση με τα προηγούμενα χρόνια. Για πρώτη φορά στην ιστορία της Γραμμής 1109, οι κλήσεις οδήγησαν στην ταυτοποίηση περισσότερων θυμάτων εργασιακής εμπορίας παρά σεξουαλικής εκμετάλλευσης. Η αύξηση αποδίδεται στην ενισχυμένη ενημέρωση, όπως μέσω της καμπάνιας «Με Βλέπεις;» που αναδεικνύει την εμπορία στην αγροτική εργασία, και την εξειδικευμένη εκπαίδευση των Επιθεωρητών Εργασίας. Η προηγούμενη ανεπαρκής καταγραφή, οφειλόταν σε ελλιπή κατανόηση της εργασιακής εμπορίας, γεγονός που τονίζει τη σημασία της εκπαίδευσης και της ευαισθητοποίησης.

Επιπλέον, αστυνομικές επιχειρήσεις αποκάλυψαν σημαντικό αριθμό περιπτώσεων καταναγκαστικής εργασίας, αντανάκλωντας τη βελτιωμένη κατανόηση της εργασιακής εκμετάλλευσης. Σε τουλάχιστον δύο περιπτώσεις, αναφορές στη Γραμμή 1109 αποτέλεσαν την αφορμή για την έναρξη ποινικών ερευνών. Η Γραμμή καταγράφει αυξανόμενο μοτίβο καταναγκαστικής εργασίας, με το 70,9% των σχετικών περιπτώσεων να εντοπίζονται στον αγροτικό τομέα.

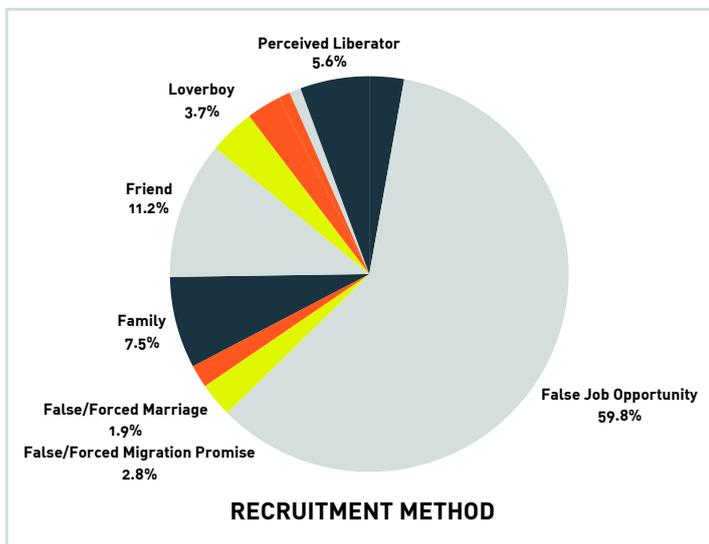

“The package you sent was incredibly helpful to both me and my baby.”

—Διασωθείσα μετά από κλήση στη Γραμμή Βοήθειας 1109

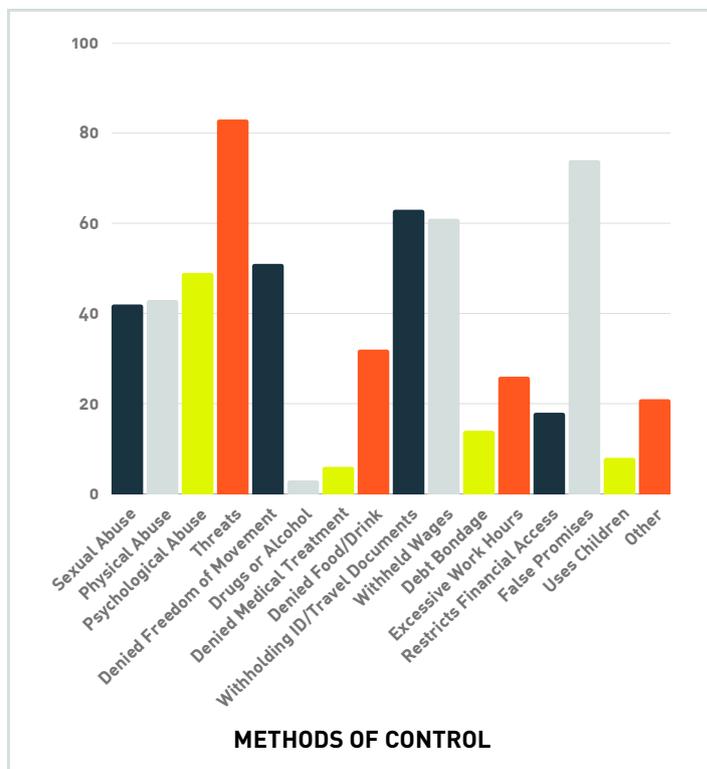
ΜΕΘΟΔΟΙ ΣΤΡΑΤΟΛΟΓΗΣΗΣ

Οι τρεις συχνότερες μέθοδοι στρατολόγησης που αναφέρθηκαν στη Γραμμή 1109 ήταν οι ψευδείς επαγγελματικές ευκαιρίες (59,8%), η στρατολόγηση μέσω φίλου (11,2%) και η μέθοδος του "σωτήρα"²(5,6%). Όπως και τα προηγούμενα έτη, οι ψευδείς επαγγελματικές ευκαιρίες παρέμειναν η πιο συχνά αναφερόμενη μέθοδος στρατολόγησης από τα θύματα το 2024.

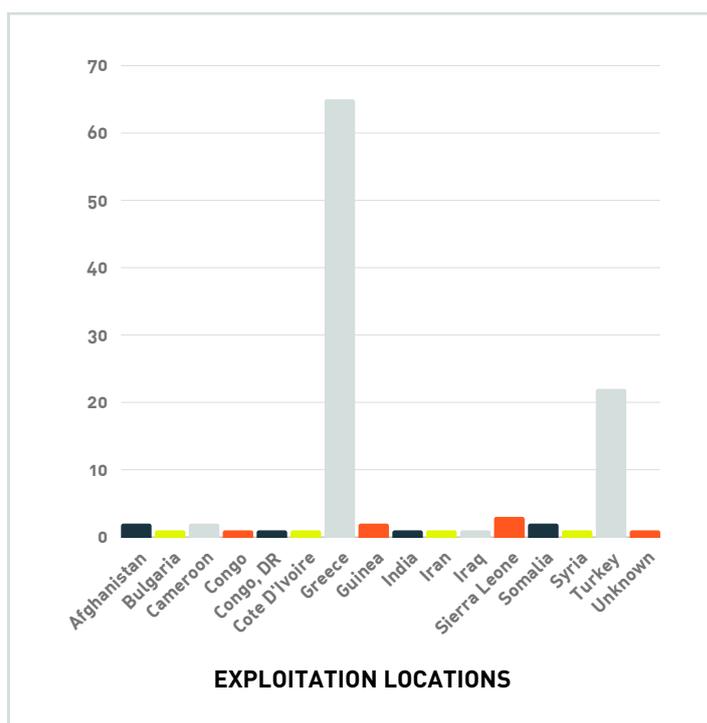
ΜΕΘΟΔΟΙ ΕΛΕΓΧΟΥ

Για να κρατούν τα θύματα σε εκμεταλλευτικές καταστάσεις, οι διακινητές χρησιμοποιούν διάφορες μεθόδους ελέγχου. Το 2024, οι τρεις κυριότερες μέθοδοι που αναφέρθηκαν στη Γραμμή 1109 ήταν οι ψευδείς υποσχέσεις (69,1% των περιπτώσεων), η κατάσχεση εγγράφων ταυτότητας (58,9%) και η παρακράτηση μισθών (57%). Αυτές οι τακτικές αντικατοπτρίζουν τις συνηθισμένες μορφές καταναγκασμού που χρησιμοποιούνται για τη διατήρηση του ελέγχου επί των θυμάτων εμπορίας ανθρώπων.

ΤΟΠΟΘΕΣΙΕΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ

Το 2024, η Γραμμή 1109 κατέγραψε ότι οι τρεις βασικές χώρες εκμετάλλευσης ήταν η Ελλάδα (60,8%), η Τουρκία (20,6%) και η Σιέρα Λεόνε (2,8%). Τα στοιχεία αυτά συμβαδίζουν με τα δεδομένα του 2023, καθώς η πλειονότητα των περιστατικών εμπορίας αναφέρθηκε στην Ελλάδα και την Τουρκία. Οι περισσότερες καταγγελίες αφορούσαν την Ελλάδα, κυρίως στον αγροτικό τομέα, όπου τα θύματα συχνά αντιμετωπίζουν σκληρές συνθήκες, εξαιρετικά χαμηλούς ή ανύπαρκτους μισθούς και εκμεταλλευτικές εργασιακές πρακτικές.

*ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΗ: ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ

Τον Οκτώβριο του 2024, ένας εταίρος οργανισμός επικοινωνήσε με τη Γραμμή 1109 σχετικά με έναν άνδρα από τη Βουλγαρία, επιζώντα εμπορίας ανθρώπων, τον οποίο εντόπισαν κατά τη διάρκεια δράσης προσέγγισης αστέγων στην Αθήνα. Ο επιζών, ο οποίος ήταν άστεγος και σε αναπηρικό αμαξίδιο, είχε δραπέτευσει από κατάσταση καταναγκαστικής επαιτείας. Ο οργανισμός αναγνώρισε την άμεση ανάγκη υποστήριξής του και επικοινωνήσε με τη Γραμμή για να αιτηθεί υπηρεσίες για τον ίδιο.

Η Γραμμή 1109 παρέπεμψε την υπόθεση στο Πρόγραμμα Aftercare της A21 και, σε συνεργασία με τον εταίρο οργανισμό, παρείχαν υποστήριξη στον επιζώντα, ο οποίος, παρά τις σοβαρές δυσκολίες που αντιμετώπιζε, κατέθεσε με θάρρος εναντίον των διακινητών του. Ωστόσο, οι διακινητές στη συνέχεια τον απείλησαν και τον πίεσαν να ανακαλέσει την κατάθεσή του. Μετά από καταγγελία των απειλών στην αστυνομία, ξεκίνησε έρευνα που οδήγησε στον εντοπισμό ακόμη τριών επιζώντων σε παρόμοιες συνθήκες και στη σύλληψη τεσσάρων μελών του κυκλώματος, μεταξύ των οποίων και ο αρχηγός του.

Η έρευνα αποκάλυψε ότι το κύκλωμα εμπορίας λειτουργούσε από τον Μάιο του 2021 ως μέρος οργανωμένου εγκληματικού δικτύου που δραστηριοποιούνταν στη στρατολόγηση, μεταφορά και διακίνηση ευάλωτων ατόμων στην Ελλάδα με σκοπό την καταναγκαστική επαιτεία. Οι διακινητές στόχευαν άτομα με οικονομικά, κοινωνικά, ψυχικά ή σωματικά προβλήματα στις χώρες καταγωγής τους, δίνοντάς τους ψευδείς υποσχέσεις για νόμιμη εργασία ή για μερίδιο από τα χρήματα που θα συγκέντρωναν μέσω της επαιτείας.

Τα θύματα μεταφέρονταν στην Ελλάδα, συχνά με λεωφορεία ή οχήματα του κυκλώματος. Κατά την άφιξή τους, διέμεναν σε υποβαθμισμένα καταλύματα στην Αττική, όπου οι συνθήκες υγιεινής και διαβίωσης ήταν εξαιρετικά κακές. Για να διατηρήσουν τον έλεγχο, οι διακινητές διέμεναν στο ίδιο κτήριο, αφαιρούσαν τα ταξιδιωτικά έγγραφα των θυμάτων και τα κακοποιούσαν σωματικά ώστε να διασφαλίσουν τη συμμόρφωση.

Καθημερινά, οι διακινητές μετέφεραν τα θύματα σε πολυσύχναστα σημεία της Αθήνας, όπου τα εξαναγκάζαν να επαιτούν επί πολλές ώρες. Για να προκαλέσουν τη συμπόνια του κοινού, τα ανάγκαζαν να χρησιμοποιούν αναπηρικά αμαξίδια και βοηθήματα κίνησης και να προσποιούνται ότι έχουν σωματικές αναπηρίες. Στο τέλος κάθε ημέρας, οι διακινητές συνέλεγαν τα χρήματα που συγκέντρωναν τα θύματα και τα επέστρεφαν στην κατοικία, όπου τα έσοδα κατασχέτονταν.

Χάρη στη συνεργασία μεταξύ της Γραμμής 1109 και της A21 Βουλγαρίας, και οι τέσσερις επιζώντες έλαβαν στέγαση, διαχείριση της υπόθεσής τους, βοήθεια μετεγκατάστασης και επαναπατρισμό, διασφαλίζοντας την ασφάλεια και τη μακροπρόθεσμη ευημερία τους.

Ως υπηρεσία που στοχεύει στην υποστήριξη ατόμων σε καταστάσεις εκμετάλλευσης, η Γραμμή Βοήθειας 1109 πρωτοπορεί στην κατανόηση των εξελισσόμενων τάσεων εμπορίας ανθρώπων στην Ελλάδα. Κάθε χρόνο, η Γραμμή δεσμεύεται να επεκτείνει το δίκτυό της και τους συνεργάτες της τόσο στην Ελλάδα όσο και στην υπόλοιπη Ευρώπη, ώστε τα συλλεγόμενα δεδομένα να αντανακλούν με ακρίβεια τις σύγχρονες τάσεις εμπορίας. Η Γραμμή 1109 καλωσορίζει νέους συνεργάτες που ενδιαφέρονται να συμβάλουν στις προσπάθειες καταπολέμησης της εμπορίας ανθρώπων στην Ελλάδα και την Ευρώπη. Οι συνεργασίες είναι καθοριστικής σημασίας τόσο για την παροχή υπηρεσιών στους επιβεβαιωμένους επιζώντες όσο και για την ευρύτερη προβολή των υπηρεσιών που προσφέρει η Γραμμή 1109 σε όλη τη χώρα.

1109

ΓΡΑΜΜΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΜΠΟΡΙΑ ΑΝΘΡΩΠΩΝ

INFO@1109.GR WWW.1109.GR

Οι διαπιστώσεις που περιλαμβάνονται στην παρούσα έκθεση βασίζονται αποκλειστικά στις πληροφορίες που γνωστοποιήθηκαν στη Γραμμή 1109 κατά την περίοδο αναφοράς. Τα δεδομένα δεν θα πρέπει να ερμηνεύονται ως αντιπροσωπευτικά του συνολικού εύρους ή της συχνότητας εμφάνισης της εμπορίας ανθρώπων στην Ελλάδα.

ΥΠΟΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1 Για να διασφαλιστεί η ακεραιότητα των δεδομένων, τα στοιχεία που παρουσιάζονται προέρχονται από αναφορές που υποβλήθηκαν στη Γραμμή Βοήθειας και αφορούν όσους έχουν ταυτοποιηθεί ως θύματα ή πιθανά υποψήφια θύματα εμπορίας. Η παρούσα έκθεση ακολουθεί συντηρητική προσέγγιση στην παρουσίαση των δεδομένων και της ανάλυσης της Γραμμής Βοήθειας, αποκλείοντας αναφορές για πιθανά θύματα εμπορίας που δεν κατέστη δυνατό να επιβεβαιωθούν έστω και ελάχιστα.

2 Η στρατολόγηση μέσω «αντιλαμβανόμενου σωτήρα/ευεργέτη» συμβαίνει όταν ο δράστης υπόσχεται να απελευθερώσει κάποιον από εκμετάλλευση, βλάβη ή δυσχέρεια, μόνο για να τον εκμεταλλευτεί στη συνέχεια.